

Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Development

Summer 2025, Vol.6, No.2, Serial Number 22, pp 85-100

doi <https://doi.org/10.22077/vssd.2025.7175.1261>

The Impact of Cultural Components on Rural Employment: A Case Study of Kurin District, Zahedan County

Seyed Hadi Tayebnia^{1*}, Monire Ghofran²

1. Associate Professor, Department of Geography and Rural Planning, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran.

2. PhD student, Department of Geography and Rural Planning, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran.

*Corresponding author, Email: Tayebnia@gep.usb.ac.ir

Keywords:

Rural Culture,
Employment,
Unemployment,
Structural Equation
Model, Zahedan
County.

1. Introduction

Most of the rural communities in underdeveloped countries are somehow dealing with the problem of unemployment as a destructive social, economic and cultural phenomenon. In these countries as well as developed countries, solving the problem of unemployment and finding a suitable job is considered one of the most important needs of the rural society. Having a suitable job is one of the most important ways to earn a living. In the villages of Sistan and Baluchestan province and especially the villages of Kurin district of Zahedan County as the study area of the present study, unemployment, inappropriate employment, low income, etc. are the cause of many problems such as unemployment problem, low level of economic well-being, instability of livelihood and etc. for the rural households of this region and has caused an increase in rural migration to the cities of this region. Meanwhile, Sistan and Baluchestan province and especially Kurin district of Zahedan County has a rich cultural heritage and native people (Baloch and Sistani). The culture and cultural values of this region can give this opportunity to the rural households of this region to provide their own jobs and employment through culture and cultural values as a product, and in this way the problems and problems have been expressed. reduce Now the question is how culture and cultural values and through what variables, factors and stimuli affect job creation and rural employment. The present study tries to investigate the effects of culture on rural employment. Accordingly, these questions were raised; What effect does culture have on rural employment in Kurin district of Zahedan County? And what are the most important factors and cultural variables affecting rural employment in Kurin district of Zahedan County?

2. Methodology

The current research is based on the purpose of applied research and based on the nature and method of conducting descriptive-analytical research. The methods of collecting information are divided into two categories: library and field. A researcher-made questionnaire and interviews were used to collect research data and information. The statistical community includes experts in various fields such as geography (rural planning, regional planning), agricultural economics, social sciences and sociology, and rural managers/youths in Kurin district of Zahedan County. Using the purposeful sampling method, 50 samples were selected to complete the questionnaire and conduct the interview. Two-way analysis of variance, Fisher's statistic and Structural Equation Model (SEM) were used to analyze data and information. Statistical methods were performed in Amos and SPSS software. In the present study, the validity of the measurement

Received:

04/May/2024

Revised:

17/Jun/2024

Accepted:

06/Dec/2024

tool was confirmed by using content validity and using experts' opinions. In order to measure reliability, a preliminary sample including 5 pre-test questionnaires was taken and the reliability coefficient was calculated using Cronbach's alpha method, 0.90.

3. Findings

In the investigation of the linear relationship and fit between culture and rural employment in the villages of the region, in the analysis of variance and Fisher's statistic, the coefficient of determination is equal to 0.970, which shows that the independent variable explains 97 units of the changes related to the dependent variable. The regression model also indicates that there is a significant correlation between culture and rural employment. So that the culture of the local community in Kurin district of Zahedan County has increased employment among rural households. The results of the research model test and the standard estimations of the rural culture and employment model in Kurin district of Zahedan County showed that all the components of the cultural environment, cultural contexts, culture as a product and cultural identity as elements of rural and local culture in the region. The study subjects are able to explain rural employment in Kurin district of Zahedan County. In this model, the culture component as a product has the highest factor load with a path coefficient of 0.63. In order, the cultural environment component with a coefficient of 0.54, the cultural identity component with a coefficient of 0.39, and finally the cultural context component with a coefficient of 0.33 are ranked next. As it is clear in this figure, the culture component as a product had the most impact on the dependent variable (rural employment).

4. Discussion and Conclusion

The research results showed that in the villages of Kurin district of Zahedan County; Unemployment, inappropriate employment, low income, etc. have become the basis for many problems such as unemployment problem, low level of economic well-being, livelihood instability, etc. for the rural households of this region. However, in the Kurin district of Zahedan County, the rich cultural heritage of the native people (Baluch and Sistani), along with the culture and cultural values of this region, can give this opportunity to the rural households of this region through culture and values. culture as a product, to provide their own jobs and employment and in this way reduce the stated problems and issues. Achieving this depends on factors and components such as cultural environment, cultural contexts, culture as a product and cultural identity of rural households in this region. Based on the results of a case in Kurin district of Zahedan County, the study of the effects of culture on rural employment showed that there is a significant correlation between culture and rural employment in Kurin district of Zahedan County. So that the culture of the local community in Kurin district of Zahedan County has increased employment among rural households and the variable of local community culture has been able to explain the changes related to the variable of rural employment.

How to cite this article:

Tayebnia, S.H., & Ghofran, M. (2025). The Impact of Cultural Components on Rural Employment: A Case Study of Kurin District, Zahedan County. *Village and Space Sustainable Development*, 6(2), 85-100. <https://doi.org/10.22077/vssd.2025.7175.1261>

Copyright: © 2025 by the authors. Licensee Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Development. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

فصلنامه روستا و توسعه پایدار فضا

دوره ششم، شماره دوم، پیاپی بیست و دوم، تابستان ۱۴۰۴، صفحات ۸۵-۱۰۰

<https://doi.org/10.22077/vssd.2025.7175.1261>

اثرات مؤلفه‌های فرهنگی بر اشتغال روستایی (مطالعه موردی: بخش کورین، شهرستان زاهدان)

سیده‌های طیب‌نیا^{۱*}، منیره غفران^۲

۱. دانشیار، گروه جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران
۲. دانشجوی دکتری، گروه جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

* نویسنده مسئول، ایمیل: Tayebnia@gep.usb.ac.ir

چکیده

بیکاری یکی از مهم‌ترین معضلات و مسائلی است که اذهان برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران و نیز مردم محلی را به خود مشغول کرده است. رفع بیکاری وابسته به ایجاد اشتغال و اشتغالزایی می‌باشد. با این حال یکی از عواملی که می‌تواند بر اشتغال و به خصوص اشتغال روستایی تأثیرگذار باشد، فرهنگ محلی می‌باشد. بر این اساس هدف از تدوین این پژوهش بررسی اثرات فرهنگ بر اشتغال روستایی است. تحقیق حاضر از نظر هدف، کاربردی و روش انجام آن توصیفی-تحلیلی است. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه و مصاحبه بوده است. با استفاده از نمونه‌گیری غیر احتمالی و به صورت هدفمند؛ ۵۰ کارشناس مرتبط با روستا، مدیران و نخبگان روستایی در بخش مرکزی کورین در شهرستان زاهدان به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی، آزمون تحلیل واریانس و آماره فیشر و همچنین مدل معادلات ساختاری استفاده شده است. نتایج پژوهش گویای آن است که بین ابعاد و متغیرهای فرهنگی و اشتغال روستایی رابطه خطی و معنی‌داری وجود دارد. همچنین نتایج به دست آمده از مدل سازی معادلات ساختاری نشان داد که مدل استاندارد فرهنگ و اشتغال روستایی با توجه به ضرایب مسیر به ترتیب تحت تأثیر فرهنگ به عنوان محصول با ضریب مسیر ۰/۶۳، محیط فرهنگی با ضریب ۰/۵۴، مولفه هویت فرهنگی با ضریب ۰/۳۹، و نهایتاً مولفه زمینه‌های فرهنگی قرار دارد. مقدار p کلیه پارامترهای لامبدا در مدل فوق حکایت از تأیید کلیه روابط دارد.

واژگان کلیدی:

فرهنگ روستایی، اشتغال، بیکاری، مدل معادلات ساختاری، شهرستان زاهدان.

تاریخ ارسال:

۱۴۰۳/۰۴/۱۵

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۳/۰۸/۲۷

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۱۱/۱۶

۱- مقدمه

بیشتر جوامع روستایی در کشورهای توسعه نیافته به نوعی با معضل بیکاری به عنوان یک پدیده مخرب اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی دست به گریبان هستند (طولابی نژاد و صادقی، ۱۳۹۷: ۳). در این کشورها و همچنین کشورهای توسعه یافته، رفع معضل بیکاری و دستیابی به شغل مناسب از مهم ترین نیازهای جامعه روستایی محسوب می شود (ویسر و اسپور^۱، ۲۰۱۱: ۳۰). داشتن اشتغال مناسب از جمله مهم ترین راه های تامین معاش است (زارع شاه آبادی و همکاران، ۱۳۹۷: ۲). همچنین ایجاد اشتغال و یا اشتغالزایی از جمله موضوع های اصلی اقتصاد شهری و روستایی در هر کشور است (زاسادا و همکاران^۲، ۲۰۱۵: ۱۸۱). به طوریکه یکی از مهم ترین موضوعات در حیطه علوم سیاسی، اجتماعی، حقوق و جغرافیا موضوع اشتغال است (دلقدی ثانی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۵). در مباحث توسعه روستایی در هزاره ۲۰۵۰ نیز یکی از اهداف مهم توسعه پایدار روستایی ایجاد اشتغال و رفع معضل بیکاری به عنوان یک اصلی کلیدی معرفی شده است (جنتل و ماراسنی^۳، ۲۰۱۲: ۲۴). سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۴ (۲۰۲۰) نیز گزارش داده که در طول سه دهه آخر قرن بیستم، تمایل بسیاری از جوامع به سمت خوداشتغالی و ایجاد اشتغال غیرکشاورزی افزایش یافته و ایجاد اشتغال مناسب، منبع مهم رشد، ایجاد درآمد و توسعه کشورها معرفی شده است (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، ۲۰۲۰). علاوه بر این، شواهدی وجود دارد که افزایش نرخ اشتغال روستایی باعث افزایش نرخ رشد واقعی اقتصاد روستایی و اقتصاد کل کشورها می شود (لوبر و لیچت^۵، ۲۰۰۰: ۱۰۲). همچنین گسترش فرهنگ کارآفرینی و اشتغالزایی، راهگشای بسیاری از مشکلات اقتصادی - از جمله مشکلات اقتصاد روستایی - خواهد بود و ارتباط آن با فرهنگ نوعی آمیختگی فرهنگ، هنر و اقتصاد در تولید، اشتغال و در نهایت تولید ملی خواهد بود (نقدی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۴۳). با این حال، هنوز تفاوت های قابل توجهی در نرخ های خوداشتغالی و ایجاد شغل مناسب در بین مناطق مختلف روستایی و شهری و بین کشورهای مختلف وجود دارد (مارسن^۶، ۲۰۱۴: ۲۳). به طوری که برخی از مناطق روستایی از نظر شرایط شغلی و ایجاد شغل در وضعیت مناسبی به سر می برند و برخی مناطق با بیکاری مزمن و فقر دست به گریبان هستند.

محققان عوامل مختلف تعیین کننده مؤثر بر ایجاد شغل و خوداشتغالی را معرفی نموده اند که اثرات مهمی بر ایجاد شغل و اشتغال جوامع دارد. به عنوان مثال ایوانز^۷ و جووانوویچ^۸ (۱۹۸۹)، ایوانز و لیتون (۱۹۸۹)، اسپاندن^۹ (۲۰۱۴)، فعالیت و خارقانی (۱۳۹۰)، رکن الدین افتخاری و همکاران (۱۳۸۵)، نجفی و یعقوبی (۱۳۸۴) در تلاش برای توضیح تفاوت ها در تصمیم گیری های ایجاد شغل و خوداشتغالی بر عوامل اقتصادی مانند کمبود سرمایه، پس انداز، نقش قانون حداقل دستمزد، و اعتبارات خرد تأکید کرده اند. یا محققانی چون فایرل و مییر^{۱۰} (۲۰۰۳)، ویس تر و اسپور^{۱۱} (۲۰۱۱)، عوامل اجتماعی چون سیاست مهاجرت را عاملی مهم برای دستیابی به شغل معرفی کردند. با اینکه تحقیقات کمی در مورد مطالعه تأثیر عوامل فرهنگی بر اشتغال انجام شده، ولی برخی افراد و محققان مانند مارسن^{۱۲} (۲۰۱۴)، دامگارد^{۱۳} (۲۰۱۹) نیز بر عوامل فرهنگی و ارزش های فرهنگی را عامل مهمی در ایجاد شغل معرفی کرده اند. خرمی و همتی (۱۳۹۳) بر نقش فرهنگ اصیل و

¹ Visser and Spoor

² Zasada et al

³ Gentle and Maraseni

⁴ Organization for Economic Cooperation and Development (OECD)

⁵ Lubert & Leicht

⁶ Marcén

⁷ Evans & Jovanovic

⁸ - Spondon Barbora

⁹ Fairlie and Meyer

¹⁰ - Visser and Spoor

¹¹ - Marcén

¹² - Damgaard

اهمیت و ضرورت آن در اشتغال برای کسب درآمد تأکید زیادی داشتند. این محققان معتقدند که شرایط حقوقی، نهادی و فرهنگی و جو جامعه فعالیت‌های شغلی روستایی و فرصت‌های اقتصادی برای جامعه و ساکنان آن ایجاد می‌کند. همچنین با تغییر شرایط زمانی در باورهای فرهنگی نیز تغییراتی نوع شغل و اشتغال حاصل می‌شوند. در این زمینه می‌توان گفت که بررسی عوامل تعیین کننده و مؤثر فرهنگی بر اشتغال روستایی برای تشویق روستاییان برای ایجاد شغل و خوداشتغالی توسط دولت، برنامه‌ریزی و سیاست گذاری برای ایجاد اشتغال روستایی با توجه ویژه به برخی از گروه‌ها، از جمله جوانان، اقلیت‌ها و زنان، برای راه‌اندازی و خوداشتغالی ضروری می‌باشد.

براساس بررسی‌های میدانی در روستاهای استان سیستان و بلوچستان و به ویژه روستاهای بخش کورین شهرستان زاهدان به عنوان منطقه مورد مطالعه پژوهش حاضر نیز بیکاری، نامناسب بودن اشتغال، پایین بودن درآمد، و غیره زمینه‌ساز مشکلات زیادی چون معضل بیکاری، سطح رفاه اقتصادی پایین، ناپایداری معیشت و غیره برای خانوارهای روستایی این منطقه شده و باعث افزایش مهاجرت روستایی به شهرهای این منطقه شده‌است. این در حالی است که استان سیستان و بلوچستان و به خصوص بخش کورین شهرستان زاهدان دارای میراث فرهنگی غنی و مردمانی بومی (بلوچ و سیستانی) است. فرهنگ و ارزش‌های فرهنگی این منطقه می‌تواند این فرصت را به خانوارهای روستایی این منطقه بدهد تا از طریق فرهنگ و ارزش‌های فرهنگی به عنوان یک محصول، شغل و اشتغال خودشان را فراهم کنند و از این طریق معضلات و مشکلات بیان شده را کاهش دهند. حال سوال این است که فرهنگ و ارزش‌های فرهنگی چگونه و از طریق چه متغیرها، عوامل و محرک‌هایی بر ایجاد شغل و اشتغال روستایی تأثیرگذار هستند. پژوهش حاضر سعی دارد که به بررسی اثرات فرهنگ بر اشتغال روستایی بپردازد. بر این اساس، این سؤالات مطرح شد؛ فرهنگ چه تأثیری بر اشتغال روستایی در بخش کورین شهرستان زاهدان دارد؟ و مهم‌ترین عوامل و متغیرهای فرهنگی اثرگذار بر اشتغال روستایی در بخش کورین شهرستان زاهدان کدامند؟

۲- بنیان نظریه‌ای

فرهنگ ریشه در اعماق وجود ملت‌ها دارد؛ قوانین نامکتوب که بیش از ضوابط مدون و نوشته شده کارایی دارند. «فرهنگ» مجموعه‌ای از باورها، سنت‌های اجتماعی، سلیقه‌های فردی و قومی و نژادی و عادات تاریخی است که به طرزی عجیب، با یکدیگر آمیخته‌اند و از این رو، تفکیک آنها از یکدیگر و جداسازی صحیح و سقیم آنها کاری دشوار می‌نماید (ندری ابیانه، ۱۳۸۴: ۵). در باب «اشتغال» نیز فرهنگ و باورهای فرهنگی نقشی اساسی و مهم دارد. همان طوری که گفته شد، محققانی چون بلانچ فلاور^۱ (۲۰۰۰)، مارسن^۲ (۲۰۱۴)، دامگارد^۳ (۲۰۱۹) نیز بر عوامل فرهنگی و ارزش‌های فرهنگی را عامل مهمی در ایجاد شغل معرفی کرده‌اند. ادبیات تحقیق در زمینه ارتباط فرهنگ و اشتغال نشان داد که بیشتر مطالعات انجام گرفته در خصوص تأثیر فرهنگ بر اشتغال بر بررسی فرهنگ آمریکایی‌های آفریقایی-آمریکایی و سفیدپوستان، مکزیکی-آمریکایی‌ها و سفیدپوستان غیر اسپانیایی تمرکز دارد (فایرلی و مایر^۴، ۲۰۰۳، ۱۰۲). در استرالیا، فرانسه، بریتانیا و ایالات متحده، برنامه‌های دولتی در خصوص نوع فرهنگ و امور مالی، آموزش، و شبکه‌های ارتباطی مانند انتقال پرداخت‌ها به بیکاران در حین شروع کسب‌وکار مطالعاتی انجام شده‌است (ویزر و اسپور^۵، ۲۰۱۱، ۳۰). در این مطالعات که توسط محققانی مختلفی انجام گرفته، تفاوت در نرخ‌های خوداشتغالی و درآمد مهاجران و افراد بومی متولد

1- Blanchflower

2- Marcén

3- Damgaard

4 Fairlie and Meyer

5 Visser and Spoor

شده با فرهنگ آنها مورد مطالعه قرار گرفته است (لوبر و لیچت^۱، ۲۰۰۰، ۱۰۲). چرا که با بروز تغییرات در مبانی اجتماعی جوامع و حاکمیت دولت‌ها و تبیین و تثبیت قوانین، اشتغال نیز همچون دیگر مسائل، شکل خاص خود را پیدا کرده و تحت تأثیر فرهنگ قرار گرفته است. به‌طوری که مردان و گاهی خود زنان برخی از مشاغل را بد می‌دانند و از انجام آنها پرهیز می‌کنند و برعکس، به برخی اشتغالات توجه و علاقه نشان می‌دهند و آنها را کاری درخور می‌دانند (ندری ایبانه، ۱۳۸۴: ۵).

مهم‌ترین نظریه‌ای که در زمینه اثرات فرهنگ بر اشتغال و توسعه کسب و کارها ارائه شده‌است، نظریه فرهنگی می‌باشد. تئوری فرهنگی تلاش می‌کند تا شکاف بین فرهنگ نخبگان و "نوده" را توضیح دهد، در حالی که به‌طور انتقادی هر دو را مورد ارزیابی قرار می‌دهد (جری و جاری^۲، ۱۹۹۵، ۹۸). تئوری فرهنگی ساختارگرایی پست مدرنیستی، نظریه اجتماعی و جامعه‌شناسی اجتماعی را به هم پیوند می‌دهد (طولابی‌نژاد و صادقی، ۱۳۹۷: ۳). تئوری فرهنگی را به‌عنوان تلاش برای روشن شدن اشکال کسب و کار توسط گروه‌های پراکنده یا افرادی که در جامعه روستایی زندگی می‌کنند را روشن و عامل فرهنگی را به‌عنوان زمینه‌ساز ایجاد کسب و کارها و اشتغالزایی در نظر می‌گیرد (اگبور، ۲۰۰۰، ۶۰۸). مطالعات اولیه این دیدگاه را کادیل و دی‌ویس^۳ (۱۹۵۶) مطرح کردند که گروه‌های فرهنگی دارای صفات و الگوهای رفتاری مشخصی هستند که آنها را قادر می‌سازد تا از الگوهای رفتاری را به سمت راه‌اندازی‌های کسب و کار کوچک حرکت دهند. بر اساس این نظریه و محققانی که از این نظریه استفاده کرده‌اند، عوامل تعیین کننده فرهنگی مختلفی وجود دارد که در ایجاد اشتغال و خوداشتغالی مهم هستند. به صورتی که دولت‌ها و سیاست‌گذاران اغلب فرهنگ گروه‌ها، از جمله جوانان، اقلیت‌ها و زنان، نوع رفتار آنها در اشتغال را مورد واکاوی قرار داده و کاربرد فرهنگ در راه‌اندازی و خوداشتغالی را تشویق می‌کنند. به‌عنوان مثال، عواملی مانند هنجارهای اجتماعی، ارزش‌ها و سنت‌هایی که فرهنگ یک گروه اجتماعی را تعریف می‌کنند می‌توانند زمینه‌ساز این تفاوت‌ها در تصمیم‌گیری‌های خوداشتغالی و ایجاد اشتغال باشند (مارسن، ۲۰۱۴، ۲۳). فرهنگ جامعه باید به سمتی حرکت کند که به افراد محلی احترام بگذارند و برای فردی که اشتغال‌زایی می‌کند، ارزش قائل باشد (فرداندز^۴، ۲۰۰۷، ۲۳). راسل موندینه^۵ (۲۰۰۷) معتقد است که فرهنگ جامعه به صورت مشارکت جامعه در ارائه دانش و تخصص محلی به افراد، ایجاد جو اشتغال‌آفرینی و فضای حمایتی برای خوداشتغالی محقق می‌شود. فرهنگ پذیرش شکست و موفقیت می‌تواند در جوامع روستایی نظم اجتماعی را به وجود می‌آورد. فرهنگ روستایی می‌تواند نقش مهمی در حمایت یا محدود کردن رفتار افراد در ایجاد اشتغال داشته باشد (گوربونتسووا و همکاران^۶، ۲۰۱۸، ۲۶۷). از سویی دیگر ارزش‌ها، اعتقادات و رفتارهای مورد انتظار یک جامعه روستایی، نگرش‌های جمعی را درباره مطلوبیت کارآفرینی و اشتغال روستایی و به نوبه خود، تمایل افراد به راه‌اندازی یک کسب و کار را شکل می‌دهد (چیتیندن^۷ و همکاران، ۲۰۰۵، ۶۳۷). بنابراین می‌توان گفت که بین فرهنگ و ارزش‌های فرهنگی و توسعه اشتغال روستایی می‌تواند رابطه وجود داشته باشد و فرهنگ موجب شکل‌گیری اشتغال روستایی شود.

در زمینه نقش فرهنگ در اشتغال مطالعات در خارج و داخل کشور انجام‌شده که برخی از آنها به شرح زیر است. به این حال تاکنون مطالعه‌ای در زمینه بررسی اثرات فرهنگ بر اشتغال روستایی حداقل در ایران انجام نشده است. خرمی

¹ Luber & Leicht

² Jary and Jary

³ Ogbor

⁴ Caudill and De Vos

⁵ Fernández

⁶ Russell-Mundine

⁷ Gorbuntsova

⁸ Chittenden

و همتی (۱۳۹۳) در مقاله‌ای به صورت توصیفی به بررسی تأثیر فرهنگ کار آفرینی در اشتغال‌زایی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که اثرات فرهنگ بر زمینه کارآفرینی در تولید مشاغل تأثیرگذار بوده و فرهنگ باعث کارآفرینی و اشتغال‌زایی شده‌است. حسینی (۱۳۹۶) در مطالعه‌ای به صورت مروری فرهنگ تولید و اشتغال از منظر قرآن و روایات را مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که مفاهیم فرهنگ، کار، اقتصاد و اشتغال با هم رابطه دارند و به هم مربوط هستند. زارع شاه آبادی و همکاران (۱۳۹۷) در مطالعه خود که با استفاده از مدل معادلات ساختاری انجام شد، عوامل اجتماعی فرهنگی مؤثر بر اشتغال ناشنوایان را مورد بررسی قرار دادند. نتایج مطالعه آنان نشان داد که هویت کاری و احساس مسئولیت کاری بیشترین مقدار واریانس اشتغال ناشنوایان را تبیین می‌کنند. رضازاده و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به صورت توصیفی-تحلیلی به بررسی زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی و دینی بر سبک زندگی، وضعیت اشتغال و بیکاری پرداختند. نتایج مطالعه آنها نشان داد که عواملی همچون (زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی و همچنین عوامل دینی و فرهنگی) بر وضعیت اشتغال و بیکاری تأثیر معناداری دارد. مارسن^۱ (۲۰۱۴)، در پژوهشی به صورت توصیفی و مروری به بررسی نقش فرهنگ بر خوداشتغالی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که فعالیت اقتصادی، ایجاد خوداشتغالی افراد از طریق فعالیت‌های علمی و فنی و فعالیت‌های اقامتی و خدمات غذایی، تحت تأثیر فرهنگ و تفاوت‌های فرهنگی قرار دارند. کالینز^۲ و همکاران (۲۰۱۷) با استفاده از روش کیفی و مصاحبه عمیق به بررسی ارتباط فرهنگ و اشتغال در مشاغل کوچک روستایی در استرالیا پرداختند. نتایج مطالعه آنان نشان داد که بین فرهنگ بومی و مشاغل کوچک رابطه‌ای پیچیده و گاه متناقض وجود دارد و فرهنگ جوامع بومی نقش موثری در توسعه اشتغال دارد. مولین-رامیرز و باربا سانچز^۳ (۲۰۲۱) از طریق تحقیقات کیفی، با استفاده از مصاحبه با پنج کارآفرین نقش فرهنگ جامعه در کارآفرینی و اشتغال روستایی را مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که نقش، هویت، اشتراک (شیوه زندگی جمعی)، و جهان‌بینی به‌طور مثبتی به کارآفرینی و اشتغال روستایی کمک می‌کند.

۳- روش، تکنیک‌ها و قلمرو

تحقیق حاضر بر اساس هدف از نوع تحقیقات کاربردی است. بر اساس ماهیت و روش انجام از نوع تحقیقات توصیفی-تحلیلی می‌باشد؛ روش‌های گردآوری اطلاعات به دو دسته کتابخانه‌ای و میدانی تقسیم می‌شوند. برای گردآوری داده‌ها و اطلاعات پژوهش از پرسش‌نامه محقق ساخته و مصاحبه استفاده شد. جامعه آماری، شامل کارشناسان در رشته‌های مختلف مانند جغرافیا (برنامه‌ریزی روستایی، برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، اقتصاد کشاورزی، علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی و مدیران / جوانان روستایی در بخش کورین شهرستان زاهدان می‌باشد. با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند ۵۰ نمونه برای تکمیل پرسش‌نامه و انجام مصاحبه انتخاب شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات از تحلیل واریانس دو طرفه و آماره فشر و مدل معادلات ساختاری (SEM) استفاده شد. روش‌های آماری در نرم‌افزار Amos و Spss انجام شد. در مطالعه حاضر میزان روایی ابزار سنجش، با استفاده از روایی محتوا و با استفاده از نظر کارشناسان مورد تأیید قرار گرفت. به‌منظور سنجش پایایی، از یک نمونه اولیه شامل ۵ پرسش‌نامه پیش‌آزمون گرفته شد و میزان ضریب اعتماد با روش آلفای کرونباخ محاسبه شد. نتایج آلفا برای گویه‌های پرسش‌نامه در جدول (۱) و با توجه آلفای به‌دست‌آمده کل ۰/۹۰ ارائه شده‌است.

1 Marcén

2 Collins

3 Molina-Ramírez & Barba-Sánchez

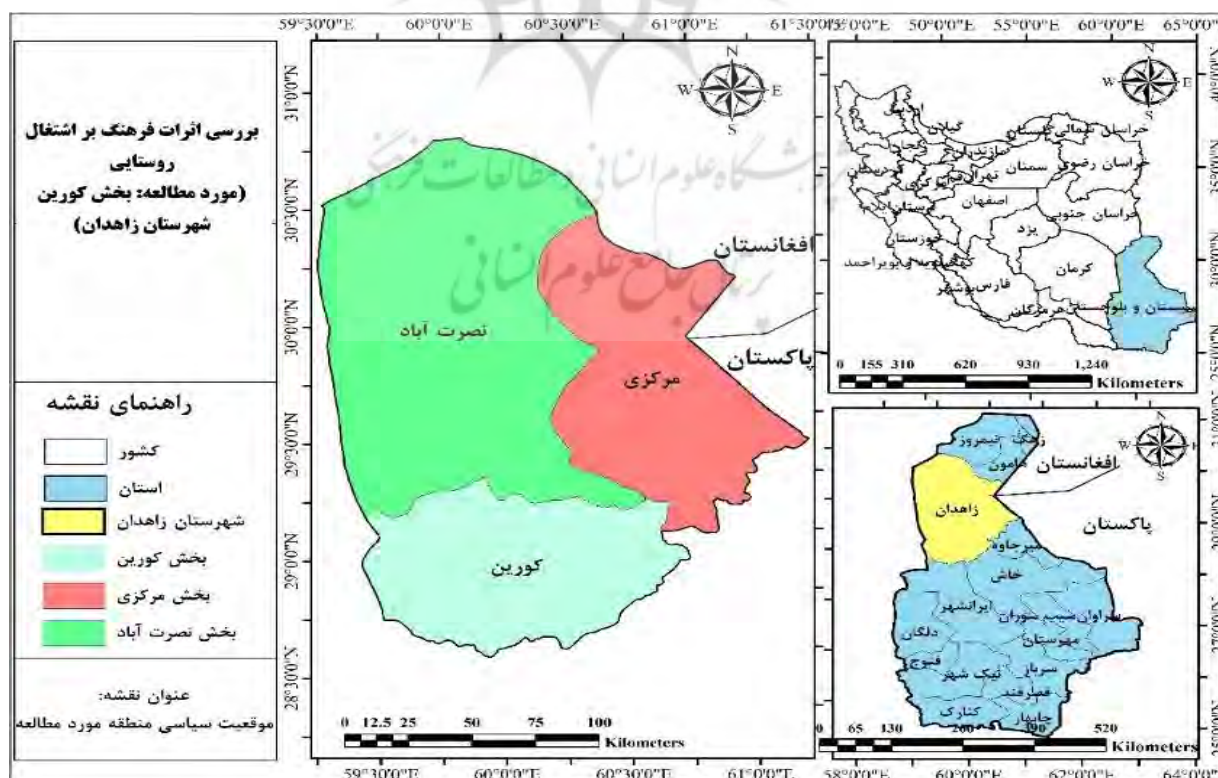

جدول ۱- آلفای محاسبه شده برای هر یک از متغیرهای تحقیق

مولفه	تعداد متغیر	میزان آلفای کروناخ
محیط فرهنگی	۳	۰/۹۲
زمینه های فرهنگی	۴	۰/۹۱
فرهنگ به عنوان محصول	۴	۰/۸۹
هویت فرهنگی	۳	۰/۸۸
پایایی کل	۱۴	۰/۹۰

منبع: یافته های تحقیق، ۱۴۰۳

منطقه مورد مطالعه پژوهش حاضر، بخش کورین در شهرستان زاهدان می باشد. شهرستان زاهدان در جنوب شرق کشور واقع شده است. شهرستان زاهدان از توابع استان سیستان و بلوچستان و مرکز آن شهر زاهدان می باشد. این شهرستان در جنوب شرقی کشور ایران قرار دارد که از شمال به شهرستان هامون و استان خراسان جنوبی، از شرق به کشور پاکستان و افغانستان، از غرب به استان کرمان و از جنوب به شهرستان خاش محدود می شود. این شهرستان شامل ۳ بخش مرکزی، نصرت آباد و کورین می باشد (سالنامه آماری استان سیستان و بلوچستان، ۱۳۹۴: ۷). بخش کورین دارای دو دهستان کورین و شوره می باشد. بخش کورین در جنوب شهرستان زاهدان قرار گرفته است. بخش کورین زاهدان دارای ۱۳۶ روستای دارای سکنه، ۲۵۸۹۸ نفر جمعیت (۶۶۹۴ خانوار) روستایی می باشد. اهالی این منطقه اکثرا از قوم بلوچ و دارای مذهب تسنن هستند که دارای ویژگی های فرهنگی و مذهبی خاص خود هستند. شغل اهالی این منطقه بیشتر شامل کشاورزی، پرورش شتر، کارگری، دستفروشی، جمع آوری ضایعات، شغل های خدماتی و اداری می باشد. برخی جوانان نیز در شغل های کاذب نظیر "حمل غیر قانونی مواد سوختی" مشغول هستند.

شکل ۲- نقشه موقعیت منطقه مورد مطالعه (منبع: داده های پایگاه ملی داده های علوم زمین کشور)

۴- یافته ها و تحلیل داده

توزیع ویژگی های فردی و حرفه ای پاسخ گویان که شامل ۵۰ نفر از کارشناسان در رشته های مختلف مانند جغرافیا (برنامه ریزی روستایی، برنامه ریزی منطقه ای)، اقتصاد کشاورزی، علوم اجتماعی و جامعه شناسی و مدیران / جوانان روستایی در بخش کورین شهرستان زاهدان بوده، نشان داد بیشترین فراوانی گروه سنی، بین ۳۰ تا ۳۹ سال با ۳۸ درصد بوده است؛ از نظر جنسیت، ۹۲ درصد نمونه آماری را مردان تشکیل داده است، از نظر سطح تحصیلات بیشترین فراوانی مربوط به تحصیلات لیسانس بوده با ۳۸ درصد بوده است. از تعداد ۵۰ نفر نمونه آماری ۹۸ درصد پاسخ گویان متأهل بوده اند (جدول ۲).

جدول ۲- توزیع فراوانی جمعیت مورد مطالعه یا جمعیت هدف

مشخصات پاسخ دهنده	بیشترین پاسخ گو	تعداد	درصد
سن	بین ۳۰ تا ۳۹ سال	۱۹	۳۸
تحصیلات	لیسانس	۱۹	۳۸
جنسیت	مرد	۴۶	۹۲
تأهل	متاهل	۴۹	۹۸

منبع: یافته های تحقیق، ۱۴۰۳

ارتباط بین فرهنگ و اشتغال روستایی

برای بررسی ارتباط خطی و برازش بین فرهنگ بر اشتغال روستایی در روستاهای منطقه مورد مطالعه از تحلیل واریانس و آماره فیشر استفاده شد. بر این اساس، مقدار ضریب تعیین برابر با ۰/۹۷۰ می باشد که نشان می دهد متغیر مستقل ۹۷ واحد تغییرات مربوط به متغیر وابسته را تبیین می کند (جدول ۳).

جدول ۳- تحلیل واریانس خطی بین فرهنگ و اشتغال روستایی

اشتباه معیار	ضریب تعیین تصحیح شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی چندگانه
۰/۰۲۲	۰/۹۷۹	۰/۹۷۰	۰/۹۹۳

منبع: یافته های تحقیق، ۱۴۰۳

همچنین مقدار سطح معنی داری برابر با ۰/۰۱ می باشد، بنابراین فرضیه آزمون مبنی بر عدم معنی داری مدل رگرسیون با اطمینان ۹۹ درصد رد می شود، لذا مدل رگرسیون از لحاظ آماری معنی دار است که حکایت از آن دارد که بین فرهنگ و اشتغال روستایی انسجام معناداری وجود دارد. به طوری که فرهنگ جامعه محلی در بخش کورین شهرستان زاهدان باعث افزایش اشتغال در بین خانوارهای روستایی شده است (جدول ۴).

جدول ۴- تحلیل واریانس مبتنی بر وجود رابطه خطی بین فرهنگ و اشتغال روستایی

مؤلفه ها	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	سطح معناداری
اثر گرسبونی	۷/۱۳۱	۴	۳/۰۶۲	۴۸/۲۷۶	۰/۰۰۰
باقیمانده	۲/۴۹۱	۹۷	۰/۰۰۱		
کل	۱۲/۳۴۶	۱۵۹			

منبع: یافته های تحقیق، ۱۴۰۳

مهم‌ترین ابعاد تأثیرگذار فرهنگی بر اشتغال روستایی

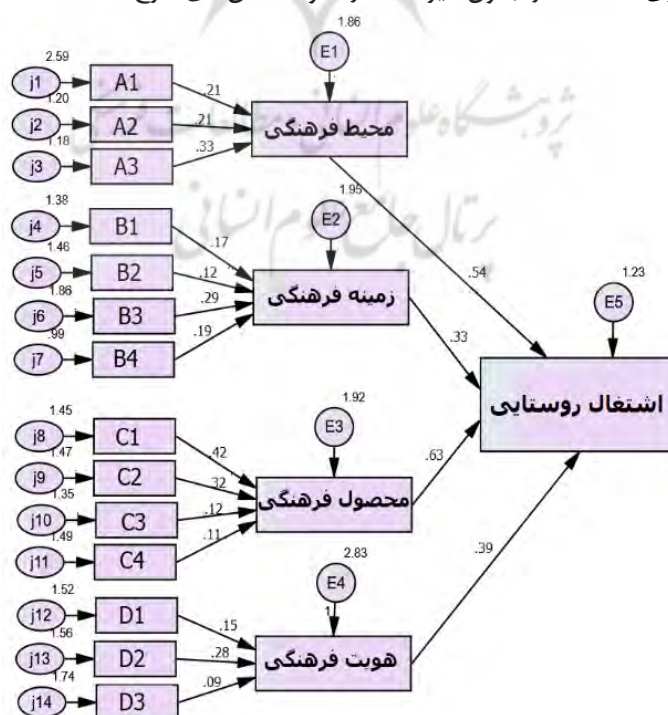
برای بررسی مدل پژوهش بر مبنای ابعاد تأثیرگذار فرهنگی بر اشتغال خانوارهای روستایی تشکیل گردید. در این راستا از مدل معادلات ساختاری استفاده شد. این مدل، مدل پیش فرض برای سنجش اعتبار است. این آزمون از اعمال آزمون خی-دو (Chi-square) بر مجموعه داده‌های فعلی توسط مدل ساختاری به دست می‌آید. اگر سطح معنی‌داری مدل پیش فرض برابر یا کمتر از ۰/۰۱ باشد، مدل معنی‌دار می‌باشد. حداقل به دست آمده مدل در (جدول ۵) آورده شد که با توجه به مقدار کای-دو (Chi-square= 2377.334 و سطح معنی‌داری ۰/۰۰۰ می‌توان گفت که مدل از اعتبار قابل قبولی برخوردار می‌باشد.

جدول ۵- نتیجه مدل پیش فرض (حداقل به دست آمده)

کای اسکوتر	درجه آزادی	معنی‌داری
۲۳۷۷/۳۳۴	۱۵۲	۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۴۰۳

نتایج حاصل از آزمون مدل پژوهش و برآوردهای استاندارد مدل فرهنگ و اشتغال روستایی در بخش کورین شهرستان زاهدان نشان می‌دهد که همه مولفه‌های محیط فرهنگی، زمینه‌های فرهنگی، فرهنگ به عنوان محصول و هویت فرهنگی به عنوان عناصر فرهنگ روستایی و محلی در منطقه مورد مطالعه قادرند اشتغال روستایی در بخش کورین شهرستان زاهدان را تبیین نمایند. در (شکل ۲) پارامترهای لامبدای مدل اشتغال روستایی در حالت استاندارد نشان داده شد. در این مدل مولفه فرهنگ به عنوان محصول، با ضریب مسیر ۰/۶۳ دارای بیشترین بار عاملی می‌باشد. به ترتیب مولفه محیط فرهنگی با ضریب ۰/۵۴، مولفه هویت فرهنگی با ضریب ۰/۳۹، و نهایتاً مولفه زمینه‌های فرهنگی با ضریب ۰/۳۳ در مرتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند. همان طور که در این شکل مشخص است، مولفه فرهنگ به عنوان محصول بیشترین اثرگذاری را بر متغیر وابسته (اشتغال روستایی) داشته است. با این حال با توجه به آنچه تاکنون مشخص شده است تا این مرحله، نمی‌توان به طور قطعی به این حکم رسید که بار عاملی مولفه فرهنگ به عنوان محصول بیشترین اثرگذاری نسبت به عوامل پنهان دیگر نظیر (مولفه‌های محیط فرهنگی، زمینه‌های فرهنگی، و هویت فرهنگی) دارای تفاوت معنی‌داری است که در جدول غیر استاندارد تفاوت عامل‌های شرح داده شده است.

شکل ۲- برآوردهای استاندارد مدل فرهنگ و اشتغال روستایی

در جدول (۶) علاوه بر مقادیر غیراستاندارد، خطای معیار، نسبت بحرانی و سطح تحت پوشش (p)، ضریب مسیر غیراستاندارد هر یک از مولفه های مدل فرهنگ و اشتغال روستایی نشان داده شده است. نتایج جدول (۶) حاکی از آن است که کلیه پارامترهای لامبدا دارای تفاوت معنی داری با مقدار تحت پوشش می باشند. همچنین مقدار برآورد شده هر یک از مولفه ها با یکدیگر متفاوت می باشد. مقدار p در کلیه روابط فوق کمتر از ۰/۰۵ است که نشان می دهد کلیه روابط رگرسیونی مدل مورد حمایت داده های تجربی قرار گرفته اند. همچنین بر اساس جدول غیراستاندارد مدل به بررسی اثرات غیرمستقیم هر یک از شاخص ها بر اشتغال روستایی و بررسی معنی داری تفاوت و ضریب مسیر شاخص ها پرداخته شد. یافته ها نشان داد از میان سه شاخص محیط فرهنگی تبیین کننده اشتغال روستایی، دو شاخص فرهنگ و ایجاد فضای امن برای اشتغالزایی و فرهنگ و جو حمایتی جامعه از اشتغالزایی افراد روستایی نقش مهمی در تبیین محیط فرهنگی ایفا می کنند. از میان چهار شاخص زمینه های فرهنگی تبیین کننده اشتغال روستایی، دو شاخص فرهنگ و دانش محلی برای ایجاد اشتغال و فرهنگ تعهدات و احساس مسئولیت کاری نقش مهمی در تبیین زمینه های فرهنگی و اشتغال روستایی ایفا می کنند. از میان چهار شاخص فرهنگ به عنوان محصول تبیین کننده اشتغال روستایی، تنها شاخص فرهنگ محلی به عنوان محصول اشتغالزایی (صنایع دستی قابل فروش) نقش مهمی در تبیین مدل فرهنگ و اشتغال روستایی ایفا می کنند. نهایتاً یافته ها نشان داد که از میان سه شاخص هویت فرهنگی به عنوان یک مولفه تبیین کننده اشتغال روستایی، دو شاخص بازتولید هویت، زبان، لباس محلی به عنوان یک محصول تولیدی و زمینه های دینی و فرهنگی و احساس تعهد کاری نقش مهمی در تبیین هویت فرهنگی ایفا می کنند. از بین چهار مولفه اصلی نیز برآورد غیر استاندارد نشان داد که هر چهار مولفه محیط فرهنگی، زمینه های فرهنگی، فرهنگ به عنوان محصول و هویت فرهنگی نقش مهمی در تبیین مدل فرهنگ و اشتغال روستایی ایفا می کنند. با این حال این اثرگذاری متفاوت و مختلف می باشد. لذا می توان گفت که از بین متغیرها و شاخص های این مولفه ها (از بین ۱۴ متغیر)، متغیرهایی چون فرهنگ و ایجاد فضای امن برای اشتغالزایی، فرهنگ و دانش محلی برای ایجاد اشتغال، فرهنگ تعهدات و احساس مسئولیت کاری، فرهنگ محلی به عنوان محصول اشتغالزایی (صنایع دستی قابل فروش)، بازتولید هویت، زبان، لباس محلی به عنوان یک محصول تولیدی، نوع نگاه فرهنگی به ماهیت کار و اشتغال، فرهنگ و انگیزه و مهارت کاری، زمینه های دینی و فرهنگی و احساس تعهد کاری بیشترین اثرگذاری غیرمستقیم را بر اشتغال روستایی در بخش کورین شهرستان زاهدان داشته اند.

جدول ۶- برآوردهای غیراستاندارد با سطح تحت پوشش مدل فرهنگ و اشتغال روستایی

P	C.R.	S.E.	Estimate	روابط متغیرها
۰/۰۰۷	۰/۳۷	۰/۰۴۹	۰/۰۱۳	محیط فرهنگی <--- فرهنگ و جو حمایتی جامعه از اشتغالزایی افراد روستایی
۰/۰۶۸	۰/۱۶۶	۰/۰۷۲	۰/۰۱۲	محیط فرهنگی <--- فرهنگ و محدود کردن رفتار کارآفرینی و اشتغالزایی
***	۱/۰۳۱	۰/۰۷۳	۰/۰۷۵	محیط فرهنگی <--- فرهنگ و ایجاد فضای امن برای اشتغالزایی
۰/۰۳۳	۰/۳۴۱	۰/۰۶۷	۰/۰۲۳	زمینه های فرهنگی <--- فرهنگ و انگیزه و مهارت کاری
۰/۰۲۰	۰/۳۵۸	۰/۰۶۹	۰/۰۲۵	زمینه های فرهنگی <--- نوع نگاه فرهنگی به ماهیت کار و اشتغال
***	۰/۷۰۰	۰/۰۵۹	۰/۰۴۱	زمینه های فرهنگی <--- فرهنگ و دانش محلی برای ایجاد اشتغال
***	۰/۵۶۲	۰/۰۸۱	۰/۰۴۶	زمینه های فرهنگی <--- فرهنگ تعهدات و احساس مسئولیت کاری
***	۰/۶۵۲	۰/۰۶۷	۰/۰۴۳	فرهنگ به عنوان محصول <--- فرهنگ محلی به عنوان محصول اشتغالزایی (صنایع دستی قابل فروش)
۰/۷۳۹	۰/۳۳۳	۰/۰۶۶	۰/۰۲۲	فرهنگ به عنوان محصول <--- فرهنگ به عنوان محصول اشتغالزایی (گردشگری محلی)
۰/۹۶۷	۰/۰۴۲	۰/۰۶۹	۰/۰۰۳	فرهنگ به عنوان محصول <--- فرهنگ محلی مانند مراسم، آهنگ ها و غیره در تولید محصولات بومی
۰/۹۵۸	۰/۰۵۳	۰/۰۶۶	۰/۰۰۳	فرهنگ به عنوان محصول <--- صنعت هنر و موسیقی به عنوان محصول قابل عرضه
۰/۰۹۲	۰/۰۱۰	۰/۰۷۹	۰/۰۰۱	هویت فرهنگی <--- ارزش ها و هنجارهای مذهبی و انگیزه کاری و شغلی

P	C.R.	S.E.	Estimate	روابط متغیرها	
***	۱/۶۶۰	۰/۰۷۸	۰/۱۲۹	بازتولید هویت، زبان، لباس محلی به عنوان یک محصول تولیدی	هویت فرهنگی <---
***	۰/۵۸۷	۰/۰۷۴	۰/۰۴۳	زمینه های دینی و فرهنگی و احساس تعهد کاری	هویت فرهنگی <---
***	۳/۲۶۲	۰/۰۴۷	۰/۱۵۳	محیط فرهنگی	اشتغال روستایی <---
***	۰/۹۹۲	۰/۰۴۶	۰/۰۴۵	زمینه های فرهنگی	اشتغال روستایی <---
***	۱۰/۰۵۰	۰/۰۴۶	۰/۴۶۴	فرهنگ به عنوان محصول	اشتغال روستایی <---
۰/۰۰۱	۰/۳۱۵	۰/۰۳۸	۰/۰۱۱۲	هویت فرهنگی	اشتغال روستایی <---

منبع: یافته های تحقیق، ۱۴۰۳

۵- بحث و فرجام

تحولات و تغییرات سریع و شتابان جامعه بین المللی، گذر از جامعه سنتی به جامعه اطلاعاتی و همچنین تغییر اقتصاد ملی به اقتصاد جهانی، نیازمند راهکارهای مختلفی جهت فراهم کردن امکان رشد و توسعه اقتصادی در جامعه روستایی می باشد. به طوری که طی سال های اخیر ورود جوانان جویای کار و کاهش تقاضا برای نیروی کار بحران اشتغال را در کشورها تشدید نموده است که باید به صورت بنیادی مورد توجه دولت مردان قرار گیرد. در این بین فرهنگ و زمینه های فرهنگی جامعه می تواند بسیار مؤثر باشد. چرا که فرهنگ یک جامعه اساسی ترین عامل ایجاد ارزش های اعتقادی، اخلاقی، سیاسی و اقتصادی آن جامعه است. چرا که فرهنگ هر منطقه ای، نشأت گرفته از مجموعه ای باورها، اندیشه ها و ارزش های حاکم بر یک جامعه است. از سویی دیگر فرهنگ و ارزش های فرهنگی می تواند زمینه تفکر کارآفرینی و اشتغالزایی در میان نسل نوجوان و جوان را شکل دهد. چرا که فرهنگ حامی کارآفرینی و اشتغالزایی، یکی از ابزارهای مهم رشد و توسعه کارآفرینی و اشتغالزایی در جوامع و به خصوص جوامع روستایی است. به این خاطر که در جوامع روستایی که معمولاً با کمبود گزینه های اشتغالزا روبرو هستند، نقش و اهمیت فرهنگ محلی و ارزش های فرهنگی می تواند چشم گیرتر باشد. در این مناطق فرهنگ محلی می تواند بر اشتغال و به خصوص اشتغال روستایی تأثیرگذار باشد و هنجارهای فرهنگی می تواند مبدأ خوداشتغالی و ایجاد شغل در مناطق روستایی باشد. همچنین و با توجه به اینکه بیکاری یکی از مهم ترین معضلات و مسائلی است که اذهان برنامه ریزان و سیاست گذاران و خود مردم روستایی را به خود مشغول کرده است، فرهنگ محلی و ارزش های فرهنگی از طریق محیط فرهنگی، زمینه های فرهنگی، فرهنگ به عنوان محصول و هویت فرهنگی می تواند باعث رفع بیکاری و به ایجاد اشتغال و اشتغالزایی کمک نماید. به همین خاطر است که محققان تأکید دارند که یکی از عواملی که می تواند بر اشتغال و به خصوص اشتغال روستایی تأثیرگذار باشد، فرهنگ جوامع روستایی می باشد. بر این اساس هدف از تدوین این پژوهش بررسی اثرات فرهنگ بر اشتغال روستایی در بخش کورین در شهرستان زاهدان در جنوب شرق کشور بوده است.

نتایج تحقیق نشان داد که در روستاهای بخش کورین شهرستان زاهدان به عنوان منطقه مورد مطالعه پژوهش حاضر بیکاری، نامناسب بودن اشتغال، پایین بودن درآمد، و غیره زمینه ساز مشکلات زیادی چون معضل بیکاری، سطح رفاه اقتصادی پایین، ناپایداری معیشت و غیره برای خانوارهای روستایی این منطقه شده است. با این حال در بخش کورین شهرستان زاهدان میراث فرهنگی غنی و مردمانی بومی (بلوچ و سیستانی)، در کنار فرهنگ و ارزش های فرهنگی این منطقه می تواند این فرصت را به خانوارهای روستایی این منطقه بدهد تا از طریق فرهنگ و ارزش های فرهنگی به عنوان یک محصول، شغل و اشتغال خودشان را فراهم کنند و از این طریق معضلات و مشکلات بیان شده را کاهش دهند. دستیابی به این امر وابسته به عوامل و مولفه هایی چون محیط فرهنگی، زمینه های فرهنگی، فرهنگ به عنوان محصول و هویت فرهنگی خانوارهای روستایی در این منطقه است. بر اساس نتایج موردی در بخش کورین شهرستان زاهدان، بررسی

اثرات فرهنگ بر اشتغال روستایی نشان داد که بین فرهنگ و اشتغال روستایی در بخش کورین شهرستان زاهدان انسجام معناداری وجود دارد. به طوری که فرهنگ جامعه محلی در بخش کورین شهرستان زاهدان باعث افزایش اشتغال در بین خانوارهای روستایی شده است و متغیر فرهنگ جامعه محلی توانسته است تغییرات مربوط به متغیر اشتغال روستایی را تبیین کند. بر اساس نتایج به دست آمده از یافته های پژوهش مولفه فرهنگ به عنوان محصول، با ضریب مسیر $0/63$ دارای بیشترین بار عاملی می باشد. به ترتیب مولفه محیط فرهنگی با ضریب $0/54$ ، مولفه هویت فرهنگی با ضریب $0/39$ ، و نهایتاً مولفه زمینه های فرهنگی با ضریب $0/33$ در مرتبه های بعدی قرار گرفته اند. به طوری که هر چهار مولفه محیط فرهنگی، زمینه های فرهنگی، فرهنگ به عنوان محصول و هویت فرهنگی نقش مهمی در تبیین مدل فرهنگ و اشتغال روستایی ایفا کرده اند. از بین متغیرها و شاخص های این مولفه ها (از بین ۱۴ متغیر)، متغیرهایی چون فرهنگ و ایجاد فضای امن برای اشتغالی، فرهنگ و دانش محلی برای ایجاد اشتغال، فرهنگ تعهدات و احساس مسئولیت کاری، فرهنگ محلی به عنوان محصول اشتغالی (صنایع دستی قابل فروش)، بازتولید هویت، زبان، لباس محلی به عنوان یک محصول تولیدی، نوع نگاه فرهنگی به ماهیت کار و اشتغال، فرهنگ و انگیزه و مهارت کاری، زمینه های دینی و فرهنگی و احساس تعهد کاری بیشترین اثرگذاری غیرمستقیم را بر اشتغال روستایی در بخش کورین شهرستان زاهدان داشته اند.

بنابراین می توان گفت که امروز فرهنگ روستایی و محلی و همچنین فرهنگ کار از اهمیت بسزایی در ایجاد اشتغال روستایی برخوردار است و در آشنایی افراد و جوامع روستایی با محیط کار و ورود به بازار کار و اشتغال روستایی لازم است به نقش فرهنگ و ارزش های فرهنگی توجه جدی شود. لازم است اهمیت فرهنگ و ارزش های فرهنگی ابتدا از درون خانواده های روستایی آغاز شود و از طریق آموزش و پرورش و انتقال آن به نسل های بعدی در کل سطح جامعه روستایی نهادینه شود. عوامل مختلف تعیین کننده فرهنگی مؤثر بر ایجاد شغل و خوداشتغالی شناسایی و برای جوامع روستایی معرفی شوند تا بتوان ضمن ایجاد اشتغال برای روستاییان عزیز، بیکاری، نامناسب بودن اشتغال، پایین بودن درآمد، و غیره که زمینه ساز مشکلات زیادی چون سطح رفاه اقتصادی پایین، ناپایداری معیشت و غیره برای خانوارهای روستایی شده و باعث افزایش مهاجرت روستایی به شهرها شده را برطرف نمود.

۶- منابع

- حسینی، سیده فاطمه (۱۳۹۶). فرهنگ تولید و اشتغال از منظر قرآن و روایات. کوثر قرآنی، ۵۹ (۳)، ۱- ۲۱.
<https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1318217>
- خرمی، آسیه، و همتی، معصومه (۱۳۹۳). بررسی تأثیر فرهنگ کار آفرینی در اشتغال زایی. دومین همایش ملی کارآفرینی و رقابت پذیری، ساری.
<https://civilica.com/doc/280490/>
- دلقدی ثانی، مهری سادات، فاضل، رضا، و فکرآزاد، حسین (۱۳۹۷). ارزیابی روابط عوامل و پیامدهای مؤثر بر اشتغال زنان فرهنگی (نمونه موردی: شهرستان سبزوار). علوم/ اجتماعی، ۱۱ (۱)، ۱۵- ۲۹.
https://journals.iau.ir/article_545847.html
- رضازاده، عبدالرسول، جعفری نیا، غلامرضا، و گرگین، باقر (۱۳۹۹). بررسی زمینه های فرهنگی، اجتماعی و دینی بر سبک زندگی، وضعیت اشتغال و بیکاری فرزندان ایثارگر بوشهر. سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، ۴ (۴)، ۲۴۶- ۲۵۸.
<https://elmnet.ir/doc/2383323-91961>
- رکن الدین افتخاری، عبدالرضا، عینالی، جمشید، و سجاسی قیداری، حمدا... (۱۳۸۵). ارزیابی آثار اعتبارات خرد بانکی در توسعه کشاورزی مطالعه موردی تعاونی های خود جوش روستایی شهرستان خدابنده. اقتصاد کشاورزی و توسعه، ۱۴ (۵۶)، ۴۵- ۷۶.
<https://doi.org/10.30490/aead.2007.58900>
- زارع شاه آبادی، اکبر، مبارکی، محمد، و سلطانی، سامانه (۱۳۹۷). مطالعه عوامل اجتماعی فرهنگی مؤثر بر اشتغال ناشنوایان. مطالعات ناتوانی، ۵۱ (۱)، ۱- ۷.
<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23222840.1397.8.0.89.4.7>

- طولابی‌نژاد، مهرشاد، و صادقی، خدیجه (۱۳۹۷). بررسی نقش اعتبارات خرد در اشتغال‌زایی نواحی روستایی شهرستان رشتخوار. دومین همایش ملی چشم‌انداز توسعه پایدار روستایی، دانشگاه خوارزمی، تهران. <https://civilica.com/doc/923212/>
- فعالیت، وحید، و خارقانی، ندا. (۱۳۹۰). بررسی تأثیر وام‌های خرد بر اشتغال (مطالعه موردی ایران). کار و جامعه، ۱۴۱، ۲۲-۴۳. <https://ensani.ir/fa/article/302465>
- نجفی، بهالدین، یعقوبی، وحید (۱۳۸۴). تامین مالی خرد: راهکاری نوین برای کاهش فقر در جوامع روستایی. اقتصاد کشاورزی و توسعه، دوره سیزدهم، ۴۹، ۱-۲۶. <https://www.sid.ir/paper/24402/fa>
- ندری ابیانه، فرشته. (۱۳۸۴). زن، اشتغال و فرهنگ. فصلنامه تخصصی بانوان شیعه، ۲(۳)، ۱-۱۸. <https://ensani.ir/fa/article/94219>
- نقدی، اسدالله، طاهری نیا، علیرضا، پاک سرشت، سلیمان، عیسی زاده، سعید (۱۳۹۳). بررسی نقش سرمایه فرهنگی و اجتماعی در ورود به بخش اشتغال غیررسمی (مورد مطالعه: شاگرد مکانیک‌های چاپارخانه همدان). مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، ۳(۱)، ۱-۱۴۱. <https://doi.org/10.22059/jisr.2014.52467>

References

- Caudill, W., and De Vos, G. (1956) 'Achievement, Culmre and Personality: The Case of the ia^anese^Pimencans', *American Anthropologist*. 55, 1102-1126. <https://escholarship.org/uc/item/69v51802>
- Chittenden, F., Kauser, S., and Poutziouris, P. (2005). PAYE-NIC compliance costs: empirical evidence from the UK SME economy. *International Small Business Journal*, 23(6), 635-656. DOI: 10.1177/0266242605057656
- Collins, J., Morrison, M., Basu, P. K., and Krivokapic-Skoko, B. (2017). culture and entrepreneurship in small businesses in Australia. *Small Enterprise Research*, 24(1), 36-48. Doi: 10.1080/13215906.2017.1289855
- Damgaard, C. (2019). A critique of the space-for-time substitution practice in community ecology. *Trends in Ecology & Evolution*, 34(5), 416-421. Doi: 10.1016/j.tree.2019.01.013
- Delghandi Sani, M. S., Fazel, R., & Fekarazad, H. (2017). Evaluation of the relationships of factors and consequences affecting the employment of cultural women (Case study: Sabzevar County). *Social Sciences*, 1 (1), 15-29. https://journals.iau.ir/article_545847.html[In Persian]
- Evans, D. S., and Jovanovic, B. (1989). An estimated model of entrepreneurial choice under liquidity constraints. *Journal of political economy*, 97(4), 808-827. Doi: 10.1086/261629
- Faaliat, V., & Kharkani, N. (2011). Investigating the impact of microloans on employment (A case study of Iran). *Work and Society Monthly*, 141, 22-43. <https://ensani.ir/fa/article/302465>[In Persian]
- Gentle, P. and Maraseni, T. N. (2012), Climate change, poverty and livelihoods: adaptation practices by rural mountain communities in Nepal, *Environmental Science and Policy*, 15(1), 24- 34. DOI: 10.1016/j.envsci.2012.03.007
- Gorbuntsova, T., Dobson, S., and Palmer, N. (2018). Rural entrepreneurial space and identity: A study of local tour operators and 'the Nenets' indigenous reindeer herders. *The International Journal of Entrepreneurship and Innovation*, 19(4), 261-272. Doi: [10.1177/1465750317723220](https://doi.org/10.1177/1465750317723220)
- Hosseini, S. F. (2016). The culture of production and employment from the perspective of the Qur'an and hadiths. *Kausar Qur'an*, 59 (3), 1-21. <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1318217>[In Persian]
- Jary, D. and Jary, J. (1995). *Collins Dictionary Sociology*. Glasgow: Harper Collins.
- Khorrami, A., & Hemati, M. (2013). Investigating the effect of entrepreneurial culture on job creation. In *Proceedings of the Second National Conference on Entrepreneurship and Competitiveness* (p. Sari). Civilica. <https://civilica.com/doc/280490/>[In Persian]

- Luber, S., and Leicht, R. (2000). Growing self-employment in Western Europe: an effect of modernization? *International Review of Sociology*, 10(1), 101-123. DOI:10.1080/713673991
- Marcén, M. (2014). The role of culture on self-employment. *Economic Modelling*, 44, 20-32. DOI: 10.1016/j.econmod.2013.12.008
- Molina-Ramírez, E., and Barba-Sánchez, V. (2021). Embeddedness as a Differentiating Element of Entrepreneurship: Insights from Mexico. *Sustainability*, 13(4), 2117. Doi: 10.3390/su13042117
- Nadri Abianeh, F. (2005). Women, employment and culture. *Shia Women's Specialized Quarterly*, 2 (3), 1–18. <https://ensani.ir/fa/article/94219>[In Persian]
- Najafi, B., & Yaghoobi, V. (2005). Microfinance: A new solution to reduce poverty in rural communities. *Agricultural Economics and Development*, 13 (49), 1–26. <https://www.sid.ir/paper/24402/fa>[In Persian]
- Naqdi, A., Taherini, A., Pak Seresht, S., & Eisazadeh, S. (2013). Investigating the role of cultural and social capital in entering the informal employment sector (Case study: Mechanical student of Hamadan printing house). *Social Studies and Research in Iran*, 3 (1), 141–163. <https://doi.org/10.22059/jisr.2014.52467>[In Persian]
- OECD (2020), *Linking Indigenous Communities with Regional Development*, OECD Rural Policy Reviews, OECD Publishing, Paris, <https://dx.doi.org/10.1787/32103c2082-en>.
- Ogbor, J. O. (2000). Mythicizing and reification in entrepreneurial discourse: Ideology-critique of entrepreneurial studies. *Journal of management studies*, 37(5), 605-635. DOI: 10.1111/1467-6486.00196
- Rezazadeh, A. R., Jafarinia, G., & Gorgin, B. (2019). Investigating the cultural, social and religious contexts on the lifestyle, employment and unemployment status of Bushehr self-sacrificing children. *Islamic Lifestyle Centered on Health*, 4 (4), 246–258. <https://elmnet.ir/doc/2383323-91961>[In Persian]
- Rokuddin Eftekhari, A. R., Ainali, J., & Sojasi Gheidari, H. (2006). Evaluation of the effects of micro-bank loans in agricultural development: A case study of rural self-heating cooperatives in Khodabande Township. *Agricultural Economy and Development*, 14 (56), 45–76. <https://doi.org/10.30490/aead.2007.58900>[In Persian]
- Russell-Mundine, G. (2007). Key factors for the successful development of Australian indigenous entrepreneurship. *Tourism: An International Interdisciplinary Journal*, 55(4), 417-429. <https://hrcak.srce.hr/24672>
- Spondon, B. (2014), Financing Value Chains for Developing Rural Livelihoods, *International Journal of Managing Value and Supply Chains (IJMVSC)*.5(1), 20- 24. DOI: 10.5121/ijmvsc.2014.5102
- Tolabi-Nejad, M., & Sadeghi, K. (2017). Investigating the role of microcredits in employment creation in rural areas of Rashtkhar Township. In *Proceedings of the Second National Conference on Sustainable Rural Development of Iran* (pp. Tehran). Kharazmi University. <https://civilica.com/doc/923212/>[In Persian]
- Visser, O. and Spoor, M. (2011), Land grabbing in post- Soviet Eurasia: the world's largest agricultural land reserves at stake, *The Journal of Peasant Studies*, 38(2), 299-323. DOI: 10.1080/03066150.2011.559010
- Zare Shahabadi, A., Mubarak, M., & Soltani, S. (2017). Studying the socio-cultural factors affecting the employment of the deaf. *Journal of Disability Studies*, 8 (51), 1–7. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.23222840.1397.8.0.89.4>[In Persian]
- Zasada, I. Reutter, M. Piorra, A. Lefebvre, M. and Palomab, S. G. (2015), Between capital investments and capacity Building-Development and application of a conceptual framework towards a place-based rural development policy, *Land Use Policy*, 46, 178-188. DOI: 10.1016/j.landusepol.2014.11.023

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی